

Organisatie van de vereniging en de materiele kenmerken

Marjan Koelemeijer

Vereniging anno 2018

Organisatievormen

Flexibel verenigingsrecht

- Vereniging met afdelingen zonder rechtspersoonlijkheid
- Vereniging met afdeling – verenigingen (met rechtspersoonlijkheid)
- Federatie
- Doeleinden, bestuurlijke inrichting, inhoud lidmaatschap verschillend

Materiële kenmerken vereniging

What's in a name

- Lidmaatschap
- Organisatie voor een bepaald doel
- Als eenheid deelnemen aan het rechtsverkeer
- Voor afbakening: formeel criterium beslissend

In de spotlights

- Ontwikkelingen/trends
- Lidmaatschap
- Einde lidmaatschap/uittrekking

Vakantiepark

Lidmaatschap: toetreding

Lid-maat-schap

- Uitgangspunt: vrijwillige toetreding (wilsuiting nodig)
- Uitzonderingen: VvE en Owm
- Kwalitatief lidmaatschap
- Dubbel lidmaatschap

Tijdens lidmaatschap

Ledenbelang staat centraal

Einde lidmaatschap: ontzetting/opzegging

Het Parool d.d. 26 oktober 2018: Tientallen klanten staan voor dichte hoteldeur

Einde lidmaatschap: juist beleid?

Enquêteprocedure bij het Gerechtshof te Amsterdam

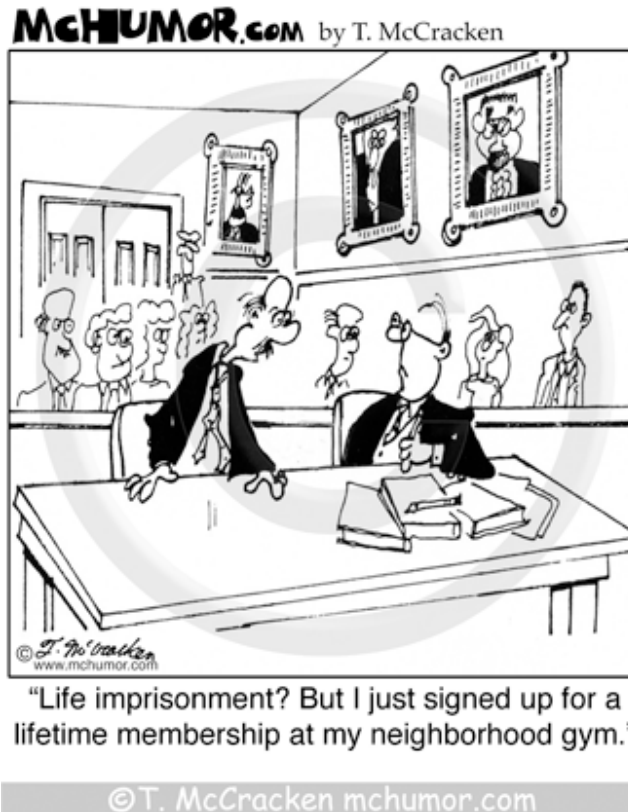
- Einde lidmaatschap – onderdeel van beleid (Gerechtshof Amsterdam (OK) 3 maart 2015, JOR 2015/230)

“Bezwaren van verzoekers tegen het beleid vormen tevens de grondslag van het enquêteverzoek en verzoekers hebben de beëindiging van het lidmaatschap van dertien van hen aangemerkt als onderdeel van het door hen gewraakte beleid en mede ten grondslag gelegd aan hun verzoek. Onder deze omstandigheden brengt de strekking van het enquêterecht mee dat de beëindiging van de lidmaatschappen van een aantal verzoekers niet tot gevolg heeft dat verzoekers niet-ontvankelijk zijn in hun verzoek (vgl. HR 11 april 2014, NJ 2014/96 Slotervaartziekenhuis)”

Vrijheid van uittreding voor leden: onbeperkt?

Vrijheid van uittreding kritisch beschouwd

- Lidmaatschap voor (on)bepaalde duur?

Argumenten

- (1) Lange termijn samenwerkingsverband –rechtvaardigt ledenbinding
- (2) Ledencontracten
- (3) Recente uitspraken beheers-of parkverenigingen
- Rechtvaardigt beperking vrijheid van uittreding!

Beheersverenigingen

Einde lidmaatschap ...toch verplichtingen

- bijdrageplichtig op grond van ongerechtvaardigde verrijking (Rb. Midden Nederland 4 maart 2015, ECLI:NL:RBMNE 2015:1377)
- bijdrageplichtig op grond van derdenbeding (Gerechtshof Amsterdam 10 juli 2018, ECLI:NL:GHAMS: 2018:2376)
- bijdrageplichtig op grond van redelijkheid en billijkheid (Gerechtshof Den Bosch ECLI: NL: GHSHE: 2015: 201843804 en Gerechtshof Den Bosch 20 juni 2018 ECLI: NL: GHSHE: 2018:2677)
- gebonden aan verhuurbeperkende maatregelen in verband met de hoedanigheid van het huisje (Rb. Gelderland 12 april 2017, RVR 2017/66) – “grondgebonden lidmaatschap”
- Geen constante jurisprudentie, wel trend

Of uittreedvoorwaarden?

Argument 1

- Coöperatieve gedachte geldt ook voor veel (complexe) verenigingen
- Ook sprake van financiële afhankelijkheid
- Art. 2: 60 BW zou ook van toepassing moeten zijn op verenigingen!

Uittreedvoorwaarden bij de vereniging?

Argument 2: vergelijking met duurovereenkomsten

HR 2 februari 2018, NJ 2018/98 (Goglio/SMQ Group)

r.o. 3.6.3.: “Ook als de wet of een duurovereenkomst wel voorziet in een regeling van de opzegging, kunnen, indien de wet en hetgeen tussen partijen is overeengekomen daarvoor ruimte laten, de eisen van redelijkheid en billijkheid in verband met de aard en inhoud van de overeenkomst en de omstandigheden van het geval op grond van art. 6:248 lid 1 BW meebrengen dat aan de opzegging nadere eisen gesteld worden.

3.6.4. Een beroep op een uit de wet of een overeenkomst voortvloeiende bevoegdheid om de overeenkomst op te zeggen kan op grond van art. 6:248 lid 2 BW onder omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zijn (vgl. HR 10 juni 2016, JOR 2016/294 m.nt. Brouwer (Alcatel Pensioenfonds) r.o. 4.4.2).

Tot slot

- Waarom zou een lidmaatschap van een bepaalde duur niet gerechtvaardigd kunnen zijn?
- Waarom is het wel mogelijk om contractueel uittreedvoorwaarden op te nemen voor een vereniging en niet statutair?

Vragen?

Contact

Marjan Koelemeijer

024 – 382 83 34

m.koelemeijer@hekkelman.nl

Hekkel
man advocaten | notarissen

